

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก :
ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลวังวิเศษ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

ผู้วิจัย นายพิริยะ อนุกุล **ปีการศึกษา** 2551

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต **สาขา** ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประธานที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ สติธิปัญญา

กรรมการที่ปรึกษา ดร.พรเลิศ อภาณุทัต

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน ซึ่งศึกษาจากประชากรในเขตเทศบาลตำบลวังวิเศษ จำนวน 559 คริวเรือน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลวังวิเศษที่เป็นหัวหน้าครอบครัวของสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 234 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรทางสังคมที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และพบว่า ประชาชนที่มีประสบการณ์การป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกของสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกและทัศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ คือ ด้านเจ้าหน้าที่เทศบาล (ร้อยละ 56.4) เหตุผลที่ทำให้ไม่มีส่วนร่วมคือ ไม่ทราบและไม่เข้าใจถึงช่องทางการเข้าร่วม (ร้อยละ 87.6) ส่วนเหตุผลที่ทำให้มีส่วนร่วมคือ เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องทำ (ร้อยละ 59.8)

Thesis Title People's Participation in the Prevention and Controlling of Dengue Haemorrhagic Fever : A Case Study of Wangwiset Municipality Wangwiset District, Trang Province.

Researcher Mr.Piriya Anukul **Academic year** 2008

Degree Master of Arts **in** Development Strategy

Advisory Chair Assistant Professor Dr. Jutharat Sathirapanya

Advisory Committee Dr. Pornlert Arpanutud

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate the level of prevention and control of dengue haemorrhagic fever of the people and to find out the factors related to public participation for the prevention and control of dengue haemorrhagic fever. 234 household leaders from 559 families in Wangwiset Municipality, drawn in accordance with simple random technique, served as the sample for the study. The instrument used in collecting data was a set of questionnaire and the data were analyzed using frequency of distributions as percentage, arithmetic means, standard deviations, a t-test, F-test and the Pearson's correlations. The findings of the study reveal the following.

The level of public participation in the prevention and control of dengue haemorrhagic fever is low. Factors related to the prevention and control of dengue haemorrhagic fever are age group, occupation, educational level and social organization membership, all of which show a significant difference at the .01 level. The study also reveals that members of families which have different experience of dengue haemorrhagic fever show a significant difference in the prevention and control of dengue haemorrhagic fever at the .05 level. In addition, knowledge of and attitude toward prevention and control of dengue haemorrhagic fever are correlated with participation in the prevention and control of dengue haemorrhagic fever at the .01 level. Problems of and suggestions for the participation of prevention and control of dengue haemorrhagic fever expressed by the respondents include the role of municipality officials (56.4%). Reasons for non-participation are not knowing and not understanding of channel of participation (87.6%). Reason for participation is that it is the duty of each individual to do it (59.8).

กิตติกรรมประกาศ

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกนั้นเป็นสิ่งสำคัญ กระนั้นก็ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่า ควรเป็นหน้าที่รับผิดชอบของใคร ประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ ส่วนหนึ่งเพื่อต้องการที่จะทดแทนและทำประโยชน์ให้ชุมชนที่ข้าพเจ้าได้เข้าเริ่มต้นชีวิตการบรรจุเข้ารับราชการในโรงพยาบาลวังวิเศษอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ สติรปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. พรเลิศ อาภาณุทัต กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสาธารณสุข ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช เลขาธิการหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสาธารณสุข รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย ผลพฤกษ์ไพโร คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความคิด คำแนะนำ ความช่วยเหลือทางวิชาการและแรงกระตุ้นผลักดัน รวมทั้งกำลังใจอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่มีให้ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณกิ่งกาญจน์ อาจมิ่งกร พยาบาลเทคนิค 6 โรงพยาบาลวังวิเศษ คุณเสรี ศรีธรรมรัตน์ เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 6 กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลวังวิเศษ และคุณสมโชค ขวัญเมือง นักวิชาการสาธารณสุข 7 ฝ่ายควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง เป็นอย่างสูงที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และช่วยในการติดต่อประสานงาน ทั้งนี้ขอขอบพระคุณผู้ที่ได้ออบแบบสอบถาม และผู้ที่ให้ข้อมูลทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนาม ณ ที่นี้ ได้ทั้งหมด

ขอขอบคุณกำลังใจดีๆ ที่มีให้เสมอมาสำหรับเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสาธารณสุขทุกคน รวมถึงคุณชุตติมา วัฒนศักดิ์ภูบาล สำหรับข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณ คุณสุภาสินี อนุกุล และกราบขอบพระคุณ คุณสุวิทย์ อนุกุล และคุณปราณี อนุกุล บิดามารดาผู้มีพระคุณยิ่งที่ได้ให้กำเนิด คำปรึกษา สั่งสอน และเสียสละอุทิศแรงกายแรงใจ รวมทั้งกำลังใจทั้งในการเลี้ยงดูผู้วิจัย ด้วยความรักความห่วงใย มาโดยตลอด

นายพิริยะ อนุกุล